

Markforsøg paa Næsgaard i 1899.

Ved Landbrugskand. A. B. Vestergaard.

I 1899 er der paa Næsgaard udført nogle Forsøg, som mulig kunne frembyde nogen Interesse, selv om Resultaterne ingenlunde kunne sættes som noget afgørende.

Til at fastslaa eller endog blot til sikkert at antyde det rette Svar paa de Spørgsmaal, her er stillede, er det nødvendigt, at Forsøgene gentages, og at de gentages paa mulig mere ensartet Areal og i større Udstrækning. Forsøgene for dette ene Aar kunne vel altsaa snarere antyde en Retning, i hvilken der vil være Anledning til videre Prøvelse.

Da der ved Publicering af Gennemsnitstal fra denne Art Forsøg vistnok ret ofte fremkommer mere tilsyneladende end virkelige Udslag for den prøvede Faktor, skal her fremlægges alt, hvad der af Enkeltheder kan paaregne nogen Interesse.

Paa flere Punkter vil det kunne se ud, som om der maatte foreligge Fejltagelser eller Fejl-Vejning; men jeg tror at turde sige, at dette ikke er Tilfældet og at de Uensartetheder, der er til Stede, snarest maa tages som et Exempel paa, hvor meget et lille og tilsyneladende ensartet Jordstykke dog kan være forskelligt. Forsøget kan altsaa ogsaa tages som Exempel paa, hvilke Vanskeligheder der er forbundne med lokale Markforsøg af den Art. Jeg savner dog tilstrækkeligt Materiale til Sammenligning i Enkelthederne mellem disse Forsøg og andre lignende, netop fordi der fra disse hyppigst kun offentliggøres Gennemsnitstal.

•
Forsøg med Hakning af Hvede.

Da det ofte anbefales at foretage Hakning mellem den radsaaede Sæd, blev det bestemt her at søge oplyst ved Forsøg, hvorvidt en Vinding derved er opnaaelig. Virkningen af Hakningen skulde jo dels være den at komme Ukrudtet til Livs, dels og særlig at bryde den Skorpe, som om Foraaret menes at hemme Vintersædens Væxt.

Til Forsøget blev i den radsaaede Hvedemark udvalgt et passende ensartet Areal, og i dette blev Forsøgsstykker à $\frac{1}{200}$ Td. Ld. afsat, hvert Stykke med en Længde af 18 Alen og Bredde af 4 Alen (12 Rækker). Længden valgtes saa stor i Forhold til Bredden af Hensyn til Hesthakken, der netop tog 12 Rader.

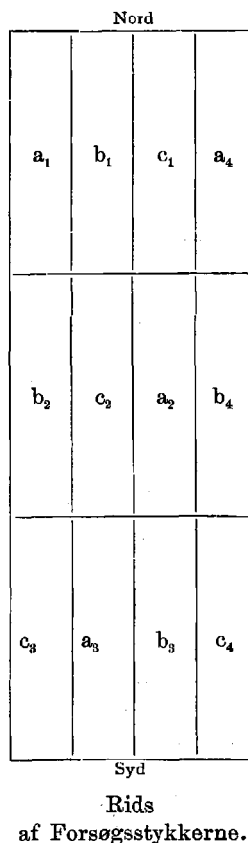
Planen ses af vedføjede Rids af Forsøgsstykkerne.

Stykkerne a. Ingen Hakning. b. En grundig Haandhakning. c. En (dobbel) Hestehakning.

Det vil af Planen fremgaa, at de Stykker (b), som maatte paaregnes at give størst Udslag for Hakning, er lagte ved Siden af de Stykker, som ingen Hakning har faaet (a).

Længde-Rækken til højre (eller venstre) er paa en Maade „overkomplet“ og kunde, dersom Jorden viste sig at tiltage i Godhed f. Ex. fra Syd til Nord endog være vildledende, idet Stykkerne a ved en Gennemsnitsberegning da vilde give højere Udbytte, navnlig paa Bekostning af Stykkerne c. Paa den anden Side kan denne Ordning tjene som en Slags Kontrol, idet Middeltallet af a_1 og a_4 kunde benyttes i Stedet for a_1 eller a_4 alene. Denne Beregningsmaade er da ogsaa benyttet.

Hakningen blev foretaget 1. Maj efter en let Regn (1 mm.). Haandhakningen til $1\frac{1}{2}$ ” Dybde. Hestehakningen var nærmest at betegne som mindre vellykket, hvorimod Haandhakningen blev grundigt og omhyggeligt udført.

Tab. I.

Forsøg med Hakning af Hvede.

Ingen Hakning					Haandhakket					Hestehakket				
Nr.	Pd. Korn	Pd. Halm	Pd. Korn pr. Ld. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.	Nr.	Pd. Korn	Pd. Halm	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.	Nr.	Pd. Korn	Pd. Halm	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.
a ₁ —a ₄	26·75	42·75	5350	8550	b ₁	27·0	51·0	5400	10200	c ₁	25·0	50·0	5000	10000
a ₂	27·0	45·25	5400	9050	b ₂ —b ₄	26·5	42·25	5300	8450	c ₂	28·5	49·5	5700	9900
a ₃	25·0	41·0	5000	8200	b ₃	25·0	42·0	5000	8400	c ₃ —c ₄	25·5	36·75	5100	7250
I Gen- nemsnit pr. Td. Ld.			5250	8600				5233	9016				5267	9050

Forsøgsstykkernes Afvigelse i pCt. fra Middeltallene

a ₁ —a ₄	1·9	0·5	b ₁	3·2	13·1	c ₁	5·1	10·5
a ₂	2·8	5·3	b ₂ —b ₄	1·2	6·2	c ₂	8·2	9·4
a ₃	4·7	4·7	b ₃	4·4	6·9	c ₃ —c ₄	3·1	19·9

Forsøgets Resultat ses af vedføjede Tabel I.

Middeltallene give da det Resultat, at Hakningen ingen Fordel har bragt med Hensyn til Kornmængden. Udelade vi af Betragtning alle Stykkerne c, hvor der er saa store Afvigelser fra Middeltallet, og se vi alene paa Stykkerne a og b, da er der mellem disse stor Overensstemmelse i Kornmængden. Denne Overensstemmelse er endda større, naar man i Stedet for Middeltallene af a_1 og a_4 samt b_2 og b_4 tager Stykkerne i Nummerorden, skønt denne Opstilling, som før nævnt, ikke giver en fuldt korrekt Sammenligning:

Nr.	Pd. Korn		Nr.	Pd. Korn	
	pr.	Td. Ld.		pr.	Td. Ld.
a_1		5400	b^1		5400
a_2		5400	b_2		5400
a_3		5000	b_3		5000
a_4		5300	b_4		5200

Efter dette Forsøg at dømme, skulde altsaa Virkningen af Hakningen være lig Nul eller dog yderst ringe med Hensyn til Kornudbytte. At Forsøget er ret ufuldkommen i Enkelthederne ses let. Dels var Stykkerne maaske valgt temmelig smaa, dels var Jorden, som Udbyttet viser, noget uensartet. Med Hensyn til Valg af Størrelse blev $\frac{1}{200}$ Td. Ld. valgt af Hensyn til det fordoblede Arbejde, som Stykker à $\frac{1}{100}$ Td. Ld. vilde give. Da der desuden nøje blev taget Hensyn til, at Rækkeantallet i hvert Stykke var det samme, og da Skellet mellem Enderne af disse smalle Forsøgsstykker kunde træffes yderst nøje ved Høsten, kan Fejlen, som kunde skyldes Forsøgsstykkernes Størrelse, næppe være af stor Betydning.

Forsøget vil blive gentaget næste Sommer i en noget ændret Form, og det er sandsynligt, at Virkningen af Hakningen vil blive noget forskelligt i de forskellige Aar. Da Hakningen i Aar blev udført, havde Jorden en ret fast Skorpe, om end næppe saa fast, som den gennemsnitlig for flere Aar har været eller vilde have været paa denne Mark, og det beror rimeligvis paa nævnte Skorpes Beskaffenhed, hvorledes Virkningen bliver.

Forsøg med Tilskud af Chilisalpeter til Hvede.

Forsøget havde til Hensigt at prøve, om et Tilskud af Chilisalpeter virker anderledes, naar det gives paa et senere

Tidspunkt end sædvanligt, end naar samme Mængde Salpeter gives paa et tidligere Tidspunkt, — eller endelig, om samme Mængde Salpeter delt i to lige store Portioner og givet Hveden paa forskellige Tider virker anderledes end i de to førstnævnte Tilfælde.

Forsøget blev anstillet i den radsaaede Hvedemark (8" Afstand mellem Raderne) og Stykkerne fik Størrelsen $\frac{1}{200}$ Td. Ld. Hvert Forsøg blev gentaget fire Gange.

Planen saa saaledes ud:

a_1	b_1	c_1	d_1
d_2	c_2	b_2	a_2
c_3	a_3	d_3	b_3
b_3	d_3	a_3	c_3

- a. Ingen Gødning.
- b. 200 Pd. Salpeter i April.
- c. 100 - - - + 100 Pd. før Skridning.
- d. 0 Pd. Salpeter i April + 200 Pd. før Skridning.

Det første Salpetertilskud blev givet 17. April, andet Tilskud 1. Juni, nogle Dage før en let Regn (3mm.).

Resultatetses af omstaaende Tabel III.

Som det af denne vil fremgaa, var Udbyttet som Helhed meget stort, nemlig over 25 Fold, og dette Udbytte staar meget over Gennemsnitsudbyttet af den Mark, hvor Forsøget blev anstillet. Den paagældende Del af Hvedemarken maa altsaa have været særlig næringsrig, og desuden havde Hveden efter Halvbrak faaet ca. 40 Læs Staldgødning pr. Td. Ld. — Forhold altsaa, som det vil være særlig nødvendig at fremhæve for at forklare Chilisalpeterets ringe Virkning som Helhed.

Uagtet der altsaa kun findes ringe Udslag for Salpeteret, og Forsøget allerede af denne Grund maa blive noget usikkert, synes det dog, at der er en Tendens i Retning af, at det senere Tilskud af samme Mængde Salpeter er det heldigste, og at Virkningen særlig viser sig i Kærneudbyttet.

Stilles Forsøgsstykkerne op paa den S. 176 anførte Maade faas følgende, idet der er taget Hensyn navnlig til Kærneudbytte.

Tab. II.

Forsøget med Tilskud af Chilisalpeter til Hvede.

Ingen Chilisalpeter					200 Pd. Chilisalpeter i April					200 Pd. Chilisalpeter, $\frac{1}{2}$ i April, $\frac{1}{2}$ i Juni					200 Pd. Chilisalpeter i Juni				
Nr.	Pd. Korn	Pd. Straa	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.	Nr.	Pd. Korn	Pd. Straa	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.	Nr.	Pd. Korn	Pd. Halm	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.	Nr.	Pd. Korn	Pd. Halm	Pd. Korn pr. Td. Ld.	Pd. Halm pr. Td. Ld.
a ₁	29·0	53·0	5800	10600	b ₁	2·75	52·5	5500	10500	c ₁	29·0	47·5	5800	9500	d ₁	28·0	45·0	5600	9000
a ₂	24·0	45	4800	9000	b ₂	26·0	37·0	5200	7400	c ₂	25·5	44·0	5100	8800	d ₂	25·5	46·5	5100	9300
a ₃	25·0	42·5	5000	8500	b ₃	28·75	47·75	5750	9550	c ₃	25·5	45·5	5100	9100	d ₃	28·5	46·5	5700	9300
a ₄	28·5	45·5	5700	9100	b ₄	26·50	43·0	5300	8600	c ₄	29·0	47·0	5800	9400	d ₄	30·5	48·0	6100	9600
I Gen- nemsnit pr.Td.Ld.			5325	9300				5437	9012				5450	9200				5625	9300

De enkelte Forsøgstykkers Afvigelse i pCt. fra Middeltallet.

a ₁	+8·9	+14·0			b ₁	+1·1	+16·5			c ₁	+6·4	+3·2			d ₁	÷0·5	÷3·2
a ₂	÷9·8	÷3·2			b ₂	÷4·3	÷18·0			c ₂	÷6·4	÷4·3			d ₂	÷9·3	0·0
a ₃	÷6·1	÷8·7			b ₃	+5·7	+6·0			c ₃	÷6·4	÷1·0			d ₃	+1·3	0·0
a ₄	+7·0	÷2·1			b ₄	÷2·5	÷4·5			c ₄	+6·4	+2·1			d ₄	+8·5	+3·2

Forsøgets Nr.	Antal Gange som			
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4
a	1		1	2
b	1		2	1
c		3	1	
d	2	1		1

At Materialet har lidt af de samme Mangler som omtalt under Radrensningsforsøget er øjensynlig; men uagtet dette, synes det dog at pege i Retning af, at det senere Salpeter-tilskud har givet bedst Resultat.

Tager man af de paa Tab. II nævnte Afvigelser et Middeltal for hver Forsøgsrække faas følgende: a = $7\frac{1}{2}$ pCt., b = $7\frac{1}{3}$ pCt., c = 6 pCt. og d = $3\frac{1}{4}$ pCt. Afvigelse fra Middeltallet. Om man nu af disse Afvigelser, der staa i omvendt Forhold til Gødningudslaget, tør se en yderligere Bekræftelse paa, at Chilisalpeterets Virkninger har været bedre f. Ex. i Stykkerne d end i Stykkerne c, kan jeg ikke afgøre.

At et Gødningmiddel iøvrigt i de fleste Tilfælde vil hjælpe til at danne en mere ensartet Afgrøde er vel forklarlig derved, at Gødningen fortrinsvis maa komme til at hjælpe paa de i Forvejen næringsfattigste Pletter. Et enkelt detailleret Gødningforsøg offentliggjort 1897*) viser ret tydelig en saadan Aftagen i Afvigelsesprocenten med stigende Gødningvirkning; men iøvrigt savner jeg detailleret Forsøgsmateriale til at være sikker paa en saadan Regel som, hvis den er til Stede, formentlig vil have en vis Betydning for Bedømmelsen af et-aarige Forsøg af den her omhandlede Art.

Med Hensyn til selve de enkelte Afvigelser, da er disse jo i flere Tilfælde ret høje; men om Forsøget i denne Henseende er daarligere end Flertallet af de Forsøg, som Privatmænd eller enkelte Landboforeninger lade anstille, er vanskelig at sige, fordi der fra disse kun fremkommer Middeltallene, maaske med en Tilføjelse som, at Forsøgene var „vellykkede“ el. lign.

*) Tidsskrift for Landøkonomi S. 193-194.

Det lader sig vel ogsaa omdisputere om en stor Afvigelsesprocent i alle Tilfælde kan tages som et Bevis paa et Forsøgs Ubrugbarhed. Om Forsøget af den Grund maa kasseres eller ikke beror vistnok meget paa Forholdene og da navnlig paa, om der er en vis Regelmæssighed i Afvigelserne eller ikke.

Forsøget vil blive gentaget her 1900. Muligvis vil det da være bedst at gentage det paa to forskellige Steder af Hvedemarken, saaledes at der i alt Fald paa det ene Sted kan ventes et større Udslag for Salpeteret og derigennem et sandsynligvis skarpere fremtrædende Svar paa Spørgsmaalet.

Det er vel ogsaa sandsynligt, at Nedbørens Fordeling her vil vise sig at spille en betydelig Rolle.

Forsøg med Udryddelse af Agersennep ved Hjælp af Jærnvitriol.

I Udlandet, særlig i England og Frankrig, er som bekendt i de senere Aar prøvet et nyt Middel til Bekæmpelse af Agersennep. Erfaringen viste, at det ved Overbrusning med fortyndet Jærnsulfat eller Kobbersulfat var muligt at beskadige eller helt dræbe Agersennep uden samtidig i væsentlig Grad at beskadige Sæden, mellem hvilken Ukrudtet findes.

Af Forsøg fra England fremgaar det, at der har været prøvet forskellige Mængder og Styrkegrader, f. Ex.:

10 Pd. Jærnsulfat til 100 Pd. Vand og Overbrusn. m. 500 Pd. pr. Td. Ld.				
7-8 - - - - - 100 - - - - -	-	-	5-600 - - -	-
2-3 - Kobbersulfat- 100 - - - - -	-	-	3-600 - - -	-

Resultaterne angives noget forskellige efter disse Forsøg.

Ved Forsøget her blev der taget Sigte paa at søge bestemt dels Styrkegraden, dels Mængden af Opløsningen med samme Styrkegrad. Til Forsøget blev kun benyttet Jærnsulfat. Planen for Forsøgene ses af omstaaende Rids af Forsøgsmarken med vedføjede Opgivelser af de anvendte Mængder.

Oversprøjtningen blev foretaget under gunstige Vejrforhold (en vedholdende tør Periode) den 8. Juni; men dette Tidspunkt var vistnok noget senere end det burde have været. 8 Dage tidligere vilde Virkningen efter al Sandsynlighed have været bedre. Apparatet, med hvilket Sprøjtningen blev foretaget, bestod af en ganske lille Brandspøjte, paa hvilken der blev fæstet en lang, tynd Slange, i hvis yderste Ende der ind-

Plan for Forsøget med Agersenep.

		5 Alen				5 Alen				
		a ₁	b ₁	c ₁	d ₁	b ₈	c ₃	a ₃	b ₄	d ₈
500 ℥ Vand	14 Alen	0 pCt.	8 pCt.	4 pCt.	12 pCt.	a ₄	d ₄	b ₅	c ₄	a ₅
		d ₂	c ₂	b ₂	a ₂	b ₆	c ₅	a ₆	b ₇	d ₅
8 pCt. Jærnsulfat		x ₁	y ₁	z ₁	p ₁	z ₃	x ₃	y ₃	x ₄	p ₃
		0 ℥	500 ℥	300 ℥	700 ℥	x ₅	p ₄	x ₆	y ₄	x ₇
						p ₅	x ₈	y ₅	x ₉	z ₄
		p ₂	z ₂	y ₂	x ₂	x ₁₀	z ₅	x ₁₁	p ₆	x ₁₂

Forsøgene med Opløsningens Styrke
(for samme Vandmængde 500 Pd.)

d.	500 Pd. Vand med 12 pCt.	6	Forsøgsstykker
b.	500 - - - 8 - 8	8	-
c.	500 - - - 4 - 6	6	-
a.	Ingen Oversprøjtning	8	-

Forsøgene med Opløsningens Mængde
(for samme Styrkegrad 8 pCt.)

x.	Ingen Oversprøjtning	12	Forsøgsstykker
y.	500 Pd. Vand med 8 pCt.	5	-
z.	300 - - - 8 - 5	5	-
p.	700 - - - 8 - 6	6	-

sattes et fint Messingrør med meget lille Aabning. Forskellige andre Spredeapparater blev dog ogsaa prøvede. Med dette lille Apparat blev de 36 Stykker behandlede (se Planen). Til Sammenligning var indlagt 20 Stykker, som ingen Behandling fik. Spredningen var dog næppe fin nok, og forskellige Omstændigheder tyder paa, at det ikke netop saa meget kommer an paa Opløsningens Mængde som paa en fin Spredning.

Efter et Par Dages Forløb viste Virkningen sig, idet de behandlede Stykker i forskellig Grad viste sig mørkere end de ikke behandlede, og jo flere Dage, der hengik, desto tydeligere blev Forskellen, idet Planterne paa de andre Stykker mere og mere kom i Blomstring, medens de Planter, som var blevne tilstrækkelig ramte af Opløsningerne, mere og mere sygnede hen, idet de samtidig fik en mørkere Farve. Paa ingen af Forsøgsstykkerne var der nogen betydelig skadelig Virkning at se paa Kornet (Havre). Kun enkelte Blade havde mørke Pletter. Et enkelt Forsøgsstykke udenfor det egentlige Forsøgsareal fik ved gentagen Oversprøjtning ialt 1600 Pd. Opløsning med 10 pCt. Jærnsulfat. Havren tog vel herved nogen Skade, men samtidig forsvandt ogsaa alle Agersennepsplanter. En saa stor Vædskemængde prøvedes for om mulig at finde den højeste Mængde, som Havren kunde taale uden helt at odelægges. Grænsen blev dog altsaa ikke naaet.

Det vilde have været ønskeligt, om der kunde være foretaget Vejning af Afgrøderne af behandlede og ikke-behandlede Stykker; men paa Grund af forskellige Omstændigheder og Vanskeligheder maatte dette opgives.

Paa de Steder, hvor Forsøget blev anstillet, foretoges nogle Tællinger af Agersennepsplanter. Resultatet var, at paa Steder, som var i særlig Grad befængte, fandtes i Gennemsnit 47 Planter pr. $\square$ Fod. Paa „middelbefængte“ Steder fandtes 28 Planter pr. $\square$ Fod, og paa Steder, hvor man paa Afstand vilde skønne, at der fandtes „nogle Planter hist og her“, fandtes dog ved nøjere Undersøgelse i Gennemsnit 7 Planter pr. $\square$ Fod; men kun enkelte af disse vare i Blomstring. Paa de mest angrebne Pletter, hvor der var en særlig kraftig Bestand af Ukrudt, fandtes til Gengæld kun faa og smaa Havreplanter af et blegt Udseende.

Man vil dog næppe heraf kunne slutte, at Havren, dersom Ukrudtet ikke var der, vilde have været lige saa kraftig som i

den øvrige Mark; men at dog Kornets Trivsel i høj Grad blev hemmet er uden al Tvivl.

Da der, som anført, ikke kunde foretages nogen Vejning af Afgrøderne foretoges der dog en Art Prøve paa Virkningen, idet 2 Mand (jeg selv og en Medhjælper) fik hver sin Liste med Stykkernes Løbenumer. Vi gennemgik de 56 Forsøgsstykker og gav efter Skøn en Karakter for Virkningen paa hvert Stykke. Som Maalestok for Bedømmelsen valgtes Stykket p₂, der fik Karakteren mg×. Bedømmelsen viste en meget god Overensstemmelse. Middeltallene viste følgende Forhold:

Middel Karakter	Antal Stykker	Stykkernes Nr.	1 Td. Ld. Havre faaet		
			Pd. Opl.	pCt.	Ialt: Jærn- vitriol Pd.
mg	6	p.	700	8	56
mg÷	6	d.	500	12	60
g×	13	y. og b.	500	8	40
g÷	6	c.	500	4	20
tg×	5	z.	300	8	24

Det synes heraf at fremgaa, at Vandmængden spiller en forholdsvis større Rolle end det procentiske Jærnhold, idet Stykkerne p og c har vist bedre Virkning end Stykkerne d og z, skønt sidstnævnte har faat højere absolut Mængde Jærnsulfat.

Skønt nu Virkningen af 700 Pd. Opløsning med 8 pCt. ved dette Forsøg var meget god, tyder dog det omtalte Forhold paa, at det muligvis vilde være rettest at gaa lidt lavere med pCt. og samtidig lidt højere med anvendt Mængde, at altsaa det bedste Resultat antagelig vil naas ved 6—7 pCt. Jærnsulfat i 900—1000 Pd. Vand. Til en Td. Ld. vil der altsaa medgaa ca. 60 Pd. Jærnsulfat, hvilket til Prisen 3—4 Kr. pr. 100 Pd. bliver 1½—2 Kr. Udgift. Sandsynlig er det vel ogsaa, at dersom der kan naas til større Fællesforetagender af den Art, vil Prisen betydelig formindskes ved Indkøb af større Partier paa én Gang.

Om nu dette Middel alene er i Stand til at optage Kampen og besejre den besværlige Agersennep er tvivlsomt; men at

det er et meget virksomt Middel imod samme, synes Forsøgene foreløbig at tyde paa.

Da det viser sig, at Jærnsulfat ved Opløsning i almindelig Kildevand hurtig delvis omdannes og derved taber noget af sin ødelæggende Virkning, har jeg prøvet at opløse det i Vand, som havde været i Kog i ca. 10 Minutter; herved indskrænkedes Omdannelsen til skønsviis $\frac{1}{4}$ af, hvad der finder Sted i det ukogte Vand. I destilleret Vand kunde ingen Omdannelse iagttages.

Dette Forhold vil dog i Praxis næppe kave nogen Betydning, da der skal bruges saa store Vandmængder, og Sulfatet selv er saa billigt, at den Besparelse, der ved denne Fremgangsmaade kunde naas, vilde ophæves eller overstiges af Omkostningerne og Arbejdet ved Opvarmning.
